

v Praze 23. 1. 2006

Posudek na diplomovou práci pro ÚSVS

vypracoval: PhDr. Jaroslav Otčenášek PhD.

Karolína Braná: *Syžet „Petr a Fevronie“ v průběhu století.*

vedoucí práce: Mgr. Ilja Lemeškin

Karolína Braná si jako téma diplomové práce vybrala problematiku vývoje jednoho příběhu – povídky Petr a Fevronie, který se dochoval v několika redakcích. Pokusila se provést analýzu tohoto příběhu na základě strukturně-sémantické metody rozboru folklórních textů (především pohádek), kterou na Proppově základě vytvořila Prof. Bronislava Kerbelite. Pomocí této analýzy se snažila zjistit, nakolik je tento příběh folklórní záležitostí.

V první části nám autorka poměrně přehledně předkládá stručnou historii textů a vývoje jednotlivých redakcí této povídkové látky. Na základě především ruské odborné literatury pak naznačuje některé spojitosti s bylinami (problematika drakobijství), byť její závěr o předpokládaných znalostech autora bylinných podání asi není překvapující. Navíc tu autorka nějaké konkrétnější napojení na byliny nenachází.

Následně se blížíme k jádru vlastní studie – komparativní práce s jednotlivými redakcemi a aplikace výše zmíněné folklórní metody analýzy. Zde je potřeba ocenit autorčinu metodu, která potvrzuje folklórní původ větší části povídky. Zároveň byla autorka schopna jasně určit, ze kterých hlavních pohádkových syžetů se povídka skládá. Tady bych ale měl jednu výhradu. K. Braná používá ruský termín *antipod* pro postavu (s. 29 ad.), která je v protikladu k hlavnímu hrdinovi. V české terminologii se toto slovo neobjevuje, máme totiž výraz *protivník*, jehož používání by bylo rozhodně lepší. Také tvrzení autorky (převzaté od Prof. Kerbelite), že na základě odhalení jednoduchých struktur můžeme rozlišovat míru archaičnosti textu, bych bral s velkou rezervou (s. 40). Ve hře je totiž příliš velké množství dalších faktorů. Autorčino závěrečné potvrzení výchozí hypotézy o folklórním původu základu povídky pak přesně odpovídá obdobným trendům i ve střední a západní Evropě v 15.-16. století. Na tomto místě je ale třeba upozornit na autorčino opomenutí velmi silných vlivů byzantských, které se do Ruska dostávaly jednak přes Bulharsko, ale po pádu Konstantinopole i přímo. Z Byzance proudilo do Ruska množství folklórního materiálu v mnoha podobách (vč. rytířského románu ze záp. Evropy a ohlasů antické tradice).

Na závěr je připojena krátká studie o novodobém přepracování povídky A. M. Remizovem, který se snažil dosáhnout co nejfolklórnější podoby příběhu. Tato kapitola se mi jeví již poněkud nadbytečná, neboť má charakter spíše ilustrační – Remizov prováděl více méně ohlasovou úpravu textů, což s původní analýzou dochovaných 4 redakcí středověké povídky příliš nekoresponduje.

V seznamu literatury se ale nedá souhlasit s metodou směšování abeced, kterou autorka uplatnila. Veškerá literatura měla být převedena do latinky a řazena abecedně jako celek, také dělení na primární a sekundární literaturu je zcela zbytečné. Pokud se azbuka vyskytuje v textu či poznámkách, pak to problémy nepůsobí, ale seznam literatury má být jasný a přehledný (varianta v azbuce mohla být v závorce, event. mohl být nejprve seznam literatury v latince a následně jeho varianta v azbuce).

Celkově je práce na velmi dobré úrovni a navrhuji ji označit jako výbornou.

